

บทบรรณาธิการ

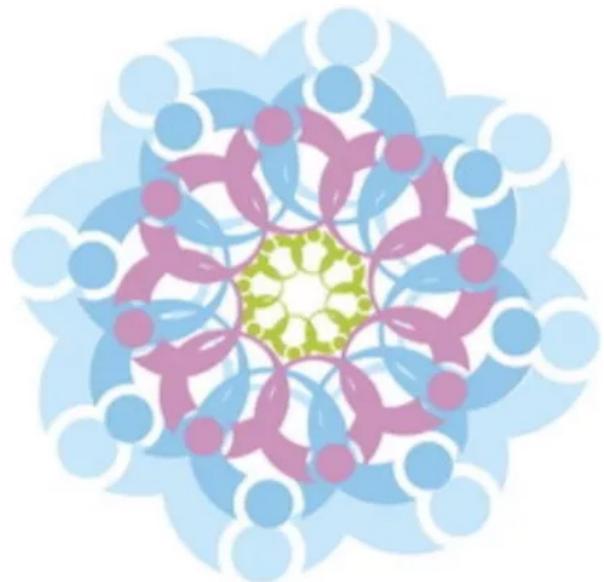
เหลี่ยมหลังแลหน้า พัฒนาการที่ผ่านมาและอนาคตของวารสาร PCFM

สตางค์ ศุภผล

บรรณาธิการวารสารระบบบริการปฐมภูมิและเวชศาสตร์ครอบครัว

บทนำ

“...วารสารระบบบริการปฐมภูมิและเวชศาสตร์ครอบครัว กำเนิดขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ ประสบการณ์ ในการทำงานบริการปฐมภูมิในทุกลักษณะ จากทุกสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านเวชศาสตร์ครอบครัว เพื่อเสนอบทเรียน ความรู้ในการพัฒนาที่ประยุกต์ใช้อย่างพอดีในบริบทของประเทศไทย...” แพทย์หญิงสุพัตรา ศรีวณิชกร ผู้ริเริ่มก่อตั้งวารสารและบรรณาธิการท่านแรกของวารสาร PCFM ได้กล่าวไว้ในบทบรรณาธิการของวารสาร PCFM ฉบับปฐมฤกษ์ ในปี พ.ศ. 2552 ในธีมปฐมฤกษ์ของวารสารคือ “Partnership in Primary Care” เป็นการเปิดตัววารสารวิชาการฉบับใหม่สำหรับทีมสหวิชาชีพที่ทำงานในระบบบริการปฐมภูมิ ภายใต้แนวคิดของเวชศาสตร์ครอบครัว โดยในฉบับเปิดตัวมีคำกล่าวจากตัวแทนสหวิชาชีพต่าง ๆ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล เภสัชกร นักกายภาพบำบัด ทันตแพทย์ นักวิชาการสาธารณสุข และนักเทคนิคการแพทย์ที่ปฏิบัติงานในชุมชน ในการตั้งความหวังร่วมกันว่า วารสารฉบับนี้จะเป็นแหล่งพัฒนาองค์ความรู้วิชาการ และสร้างเครือข่ายการทำงานปฐมภูมิตามแนวคิดเวชศาสตร์ครอบครัว ให้เข้มแข็งขึ้นเรื่อย ๆ ขณะนั้นกองบรรณาธิการที่ร่วมกันจัดทำวารสารฉบับนี้ มีทั้งกลุ่มแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว แพทย์ชนบท พยาบาล ทันตแพทย์ เภสัชกร นักกายภาพบำบัด และนักเทคนิคการแพทย์ โดยที่มี สถาบันวิจัยและพัฒนาาระบบสุขภาพชุมชน (สพข.) ชมรมอาจารย์แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว และราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย เป็นเจ้าทีมกองกลาง ด้านการบริหารจัดการและประสานงาน องค์กรวิชาชีพต่าง ๆ เป็นเจ้าภาพร่วม และเป็นทีปรึกษา ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณการจัดทำเริ่มต้นจากโครงการสนับสนุนการ

Partnership in Primary Care

ภาพปก PCFM ฉบับปฐมฤกษ์

ปฏิรูประบบบริการสาธารณสุข และงบประมาณการจัดส่งแก่สมาชิกจากแต่ละกลุ่มองค์กร

วารสาร PCFM ยุคแรก (พ.ศ. 2552-2556) เป็นวารสารที่รวบรวม บทความนิพนธ์ต้นฉบับ (Original article) บทความปริทัศน์ที่เป็นการทบทวนความรู้วิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานปฐมภูมิและเวชปฏิบัติครอบครัว บทความพิเศษที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รายงานกรณีศึกษา (Case report) ที่แสดงให้เห็นวิธีการดูแลผู้ป่วยที่มีความซับซ้อนด้านมิติจิตสังคมและครอบครัวโดยแนวทางเวชศาสตร์ครอบครัว เรื่องเล่าจากเครือข่าย ที่เป็นการบอกเล่ามุมมองทัศนคติและประสบการณ์

จากทีมสหวิชาชีพที่ทำงานในระบบบริการปฐมภูมิ และนอกจากนี้ยังมีคอลัมน์ประจำฉบับชื่อว่า “มองที่ใจ” ที่นำบทเรียนรู้จากภาพยนตร์ที่น่าสนใจมาเสริมการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงความรู้สึกและประสบการณ์ชีวิตอันหลากหลายของผู้คนและความเจ็บป่วยที่แสดงออกมาในภาพยนตร์ที่ผู้เขียนเลือกมาอีกด้วย วารสารในยุคแรกได้ตีพิมพ์นิตยสารฉบับทั้งสิ้น 25 บทความ บทความพิเศษ 28 บทความ บทความปริทัศน์ 11 บทความ รายงานกรณีศึกษา Case report 14 ราย เรื่องเล่าจากเครือข่าย 20 เรื่อง และบทความการเรียนรู้จากภาพยนตร์ 12 เรื่อง ความหลากหลายของบทความทั้งวิชาการ กึ่งวิชาการ และเรื่องเล่าประสบการณ์ เป็นความตั้งใจของทีมบรรณาธิการที่จะแสดงเอกลักษณ์ของงานเวชศาสตร์ครอบครัว ว่ามีมิติของด้านมนุษยวิทยาการแพทย์ด้วย ไม่ใช่เฉพาะเรื่องวิทยาศาสตร์การแพทย์ ด้วยความที่ต้องการสร้างอัต-

ลักษณ์ของงานเวชปฏิบัติครอบครัว วารสารแต่ละเล่มจะมี “ธิม” ของวารสาร เพื่อให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ประเด็นเหล่านั้นทั้งทางด้านวิชาการ และด้านการเข้าใจผู้ป่วยและผู้ให้บริการในฐานะมนุษย์ และรวมถึงแง่มุมเชื่อมโยงถึงการจัดระบบบริการสุขภาพอีกด้วย ในระยะนั้น วารสาร PCFM ถือเป็นแหล่งสำคัญแหล่งหนึ่งในการตีพิมพ์บทความเหล่านี้ของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว และสหวิชาชีพที่ทำงานในระบบบริการปฐมภูมิ จนเมื่อถึงปี พ.ศ. 2556 ด้วยปัจจัยข้อจำกัดบางส่วน ทำให้วารสารได้หยุดดำเนินการไป

มาถึง ปีพ.ศ. 2561 แพทย์หญิงสายรัตน์ นกน้อย วิชาการ และวารสาร ของราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย เห็นความสำคัญของการดำเนินงานวารสารที่มีเนื้อหาทางวิชาการในหลากหลายมิติ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการด้านเวชศาสตร์ครอบครัวและความร่วมมือระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ เสนอต่อกรรมการ

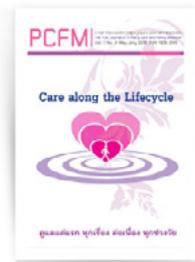
PCFM
Vol. 1 No. 1
2009
Partnership in
Primary Care

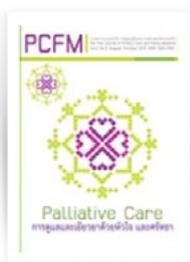
PCFM
Vol. 1 No. 2
2009
พัฒนาระบบดูแล
ผู้สูงวัย
หัวใจอยู่ที่ชุมชน
และบริการปฐมภูมิ

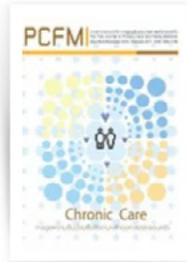
PCFM
Vol. 1 No. 3
2009
Primary service
system

PCFM
Vol. 1 No. 4
2009
Care along the
Life cycle

PCFM
Vol. 2 No. 5
2010
Palliative Care

PCFM
Vol. 2 No. 6
2011
Chronic Care

PCFM
Vol. 3 No. 1
2011
Metabolic
Syndrome

PCFM
Vol. 3 No. 2
2013
Adolescent
health

บริหารราชวิทยาลัยฯ ขอดำเนินการวารสารระบบบริการปฐมภูมิและเวชศาสตร์ครอบครัวเพื่อเป็นวารสารอย่างเป็นทางการของราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวสมาคมแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป/เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาาระบบสุขภาพชุมชน (มสพช.) และ ชมรมแพทย์เวชปฏิบัติครอบครัว ซึ่งได้รับอนุมัติในการดำเนินการ โดยสนับสนุนทุนในการดำเนินการจากราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย และจดทะเบียนโดย สมาคมแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป/เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย ทีมกองบรรณาธิการเป็นทีมวิชาการและวารสาร จากราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว และเครือข่ายแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวเช่นเดิม มีสมาชิกใหม่ ๆ และผู้แทนองค์กรต่าง ๆ เข้ามาร่วมมีบทบาทรับผิดชอบเพิ่มขึ้น และยังคงลักษณะที่เป็นพื้นที่วิชาการกลางที่เครือข่ายวิชาชีพอื่น ๆ ที่ปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิ และใช้ความรู้เวชศาสตร์ครอบครัวมาร่วมเสนอผลงาน และแลกเปลี่ยนวิชาการในวารสารนี้

ด้วย ทั้งที่เข้าเป็นทีมกองบรรณาธิการ และเสนอผลงานวิชาการในเนื้อหาวารสาร รวมทั้งสถาบันวิจัย และพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน ยังคงมีส่วนร่วมในด้านการจัดการวิชาการด้านระบบบริการปฐมภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์เช่นเดิม คือ เป็นช่องทางการสื่อสารเผยแพร่ความรู้ทั้งในด้านเวชศาสตร์ครอบครัว และระบบบริการปฐมภูมิ เป็นทั้งวิชาการด้านคลินิกและด้านการจัดการระบบบริการร่วมกัน รวมทั้งเปิดเป็นพื้นที่กลางในการเผยแพร่วิชาการทั้งส่วนเป็นแพทย์ และสหวิชาชีพต่าง ๆ รวมทั้งพยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในด้านบริการปฐมภูมิ และเวชศาสตร์ครอบครัว

สิ่งที่ยกระดับวารสาร PCFM ยุคใหม่ คือ การที่วารสารได้เข้าร่วมระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย หรือ Thai Journals Online (ThaiJO) เป็นแหล่งรวมวารสารวิชาการที่ผลิตในประเทศไทยทุกสาขาวิชา ทั้งสาขาวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี และมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และได้ออกฉบับปฐมฤกษ์ เริ่มต้นใหม่ออกเป็น ฉบับที่ 1 ปีที่ 1 ใน ชื่อ “Palliative care” โดยมี Editor In Chief คือ แพทย์หญิงสายรัตน์ นกน้อย และแพทย์หญิงสุพัตรา ศรีวิณิชชากร และ Associate Editor ประกอบด้วย ผศ. ดร.นายแพทย์ชัยสิริ อังกระวรรณนท์, นายแพทย์สตาจาร์ ศุภผล, นายแพทย์โรจนศักดิ์ ทองคำเจริญ และ นายแพทย์ปกรณ์ ทองวีโล

วารสาร PCFM มีการปรับรูปแบบวารสารให้ดูทันสมัยและน่าอ่านมากขึ้น และเพิ่มการเข้าถึงเนื้อหาด้วยการจัดทำเป็น วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-journal) สามารถดาวน์โหลดฟรีทาง online ผ่านระบบ ThaiJo และเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์วารสาร www.pcfmjournal.com รูปแบบวารสารเป็น 4 สี ทั้งเล่ม และปรับสัญลักษณ์ของวารสารเป็นภาพวงกลมสีฟ้า และภายในมีตัวหนังสือสีขาว “PCFM” และยังคงมีชื่อของวารสารในแต่ละฉบับ เช่น Primary care management, Care for comfort, The Covid-19 pandemic และ NCDs management เป็นต้น ออกวารสารเป็นราย 4 เดือน ปีละ 3 ฉบับ มีการคัดกรองและควบคุมคุณภาพของบทความวิจัยที่นำมาลงตีพิมพ์ในรูปแบบ peer-review ให้ทัดเทียมมาตรฐานของวารสารวิชาการชั้นนำอื่น ๆ ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานศูนย์ดัชนีการ

วารสาร PCFM ฉบับปฐมฤกษ์ของยุคที่ 2 (2561-2564)

PCFM Vol.5 No.1

มกราคม - มีนาคม 2565

เนื้อหาในเล่ม

นิพนธ์ต้นฉบับ

ความตรงและความเที่ยงของแบบประเมินสุขภาพทางจิตวิญญาณ ฉบับภาษาไทย

ผลกระทบของมาตรการสร้างความรอบรู้ทางสุขภาพต่อผลลัพธ์ทางสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2: การศึกษาในข้อมูลสุ่มซ้ำ

ผลกระทบทางสุขภาพจิตของบุคลากรทางการแพทย์จังหวัดสระบุรีระหว่างการระบาดของโรค COVID-19

ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการทำพันธุกรรมชีวิตในผู้ป่วยสูงอายุ

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการแพทย์ต่อการบริหารจัดการด้านบริการของหน่วยบริการปฐมภูมิตามหลักการบริหารระดับบริหารเพื่อรับมือกับการระบาดของโรคโควิด-19 ปรโลกที่ 1 และ 2 ใน จ.พิษณุโลก พ.ศ. 2563

ความร่วมมือในการใช้ยาในผู้สูงอายุที่เป็นเบาหวานและมีโรคเรื้อรังหลายโรคและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ณ โรงพยาบาลสารภี จังหวัดเชียงใหม่

เผยแพร่แล้ว: 2022-04-08

Make a Submission

Information

For Readers

สำหรับผู้ดูแล

สำหรับบรรณาธิการ

Language

English

ภาษาไทย

Website วารสาร PCFM ในระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย หรือ Thai Journals Online (ThaiJO)

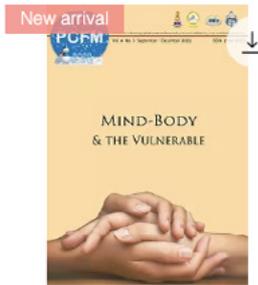
อ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre: TCI) จนผ่านการประเมินและเข้าสู่ฐานข้อมูล TCI ในระดับ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2564

วารสาร PCFM ยุคที่ 2 (2561-2564) ได้ดำเนินการตีพิมพ์บทความอย่างต่อเนื่องมาจน เดือนธันวาคม 2564 ออกวารสารอย่างสม่ำเสมอเป็นจำนวน 11 ฉบับ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นบทความนิพนธ์ต้นฉบับ (Original article) จำนวนทั้งสิ้น 289 เรื่อง แสดงให้เห็นว่า ในระยะ 3-4 ปี ที่ผ่านมาจำนวนงานวิจัยที่เป็นนิพนธ์ต้นฉบับจำนวนมากขึ้นอย่างชัดเจน เป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่า มีแนวโน้มมีความเข้มแข็งของวิชาการด้านระบบบริการปฐมภูมิ และเวชศาสตร์ครอบครัวเพิ่มขึ้น และยังมีบทความพิเศษ บทความปริทัศน์ บทความอื่น ๆ กรณีศึกษาผู้ป่วย และเรื่องเล่า จำนวน 2-3 บทความต่อฉบับ ที่เป็นความเข้มข้นด้านวิชาการที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก บทความวิจัยและวิชาการในวารสารได้รับความสนใจพอสมควร เมื่อคุณสถิติการเข้าอ่านบทความในระบบ ThaiJo

ขณะนี้วารสาร PCFM กำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ปีที่ 5 และเข้าสู่ยุคที่ 3 ของวารสาร โดยมีทีมบรรณาธิการชุดใหม่ นำโดยมี Editor in Chief คือ ผศ.ดร.นายแพทย์ชัยสิริ อังกระวรรณท์ และนายแพทย์สตางค์ ศุภผล และ Associate Editors คือ นายแพทย์โรจนศักดิ์ ทองคำเจริญ

นายแพทย์ปกรณ์ ทองวิไล และ ผศ.พญ.กนกพร ภิญโญ พรพาณิชย์ แต่ยังคงสืบเนื่องวัตถุประสงค์ของการจัดทำวารสารแต่แรก คือ เพื่อกระตุ้นการพัฒนาองค์ความรู้และเผยแพร่ผลงานวิจัยวิชาการทางด้านเวชศาสตร์ครอบครัว และการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายและองค์กรที่ปฏิบัติงานทางด้านเวชศาสตร์ครอบครัวและการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ ทำให้เกิดการพัฒนางานวิจัยงานวิชาการทางด้านเวชศาสตร์ครอบครัว และการสร้างคุณค่าและเอกลักษณ์ของบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ และเวชศาสตร์ครอบครัว โดยปรับเปลี่ยนการออกวารสารโดยเพิ่มจำนวนจาก ทุก 4 เดือนเป็นทุก 3 เดือน คือ จากปีละ 3 ฉบับ เป็นปีละ 4 ฉบับ เป็นฉบับปกติ 2 ฉบับ และมีการออกวารสารฉบับพิเศษ ที่เน้นให้มีเนื้อหาเฉพาะด้านเวชศาสตร์ครอบครัวจำนวน 2 ฉบับต่อปี มีการสนับสนุนส่งเสริมให้แพทย์ประจำบ้านส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ตามให้มากขึ้นเพื่อสร้างประสบการณ์การตีพิมพ์ผลงานวิจัย และมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์และสร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและทีมสหวิชาชีพผ่านสื่อออนไลน์ ได้แก่ Website, facebook, youtube, line, หรือ platform อื่น ๆ อีกด้วย

PCFM E-Journal

PCFM Vol. 4 No. 3 SEP - DEC 2021 : Mind-body and The Vulnerable

PCFM Vol. 4 No. 2 MAY - AUG 2021: NCDs Management

PCFM Vol. 4 No.1 JAN - APR 2021 : Mental Health

PCFM Vol.3 No.3 SEP - DEC 2019: The New Normal

PCFM Vol.3 No.2 MAY - AUG 2020: The Covid-19 Pandemic

PCFM Vol.3 No.1 JAN - APR 2020: Medical Cannabis

PCFM Vol. 2 No. 3 SEP- DEC 2019: Care for Comfort

PCFM vol.2 No.2 MAY- AUG 2019 : Learning and Education

PCFM Vol.2 No.1 JAN - APR 2019: Primary Care Management

PCFM Vol. 1 No. 2 SEP- DEC 2018: Ageing Society and Multidisciplinary Team

PCFM Vol. 1 No. 1 MAY- AUG 2018 : Palliative Care

วารสาร PCFM ยุคที่ 2 (2561 – 2564)

ทั้งนี้ที่มบรรณาธิการใหม่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้วารสาร PCFM เป็นแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือมีมาตรฐาน ทำให้บุคลากรสหวิชาชีพสนใจส่งผลงานร่วมตีพิมพ์เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีผลงานที่มีคุณภาพตีพิมพ์

ในวารสารมากมายหลากหลายชิ้นเรื่อย ๆ และวารสารน่าจะได้รับการประเมินรับรองมาตรฐาน TCI ในระดับที่ 1 ในอนาคต